

Broj: Mo- 67/14

Zagreb, 11. srpnja 2014.

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), na temelju članka 30. stavka 1. podstavaka 2., 4. i 5. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“, broj 26/11., 12/12., 126/12. i 48/13. – pročišćeni tekst Zakona, u daljnjem tekstu: ZSSI), na zahtjev Tine Jakaša, direktorice trgovačkog društva HEP – Opskrba d.o.o., za davanje mišljenja Povjerenstva, na 59. sjednici održanoj 11. Srpnja 2014. godine, daje sljedeće:

OČITOVANJE

- I. Člankom 3. stavkom 1. podstavkom 41. ZSSI-a, izričito su kao dužnosnici u smislu tog Zakona obuhvaćeni samo predsjednici i članovi uprava trgovačkih društava koja su u većinskom državnom vlasništvu. Članovi uprava trgovačkih društava u kojima Republika Hrvatska nema izravni većinski udio u vlasništvu (temeljnem kapitalu) već je njihov osnivač odnosno član drugo trgovačko društvo u većinskom državnom vlasništvu, nisu izričito obuhvaćeni pojmom dužnosnika u smislu članka 3. stavka 1. podstavka 41. ZSSI-a.
- II. Slijedom navedenog, protiv članova uprave trgovačkog društva HEP – Opskrbe d.o.o., u kojem većinski udio u vlasništvu nema izravno Republika Hrvatska, već je njegov osnivač / član trgovačko društvo HEP d.d., Povjerenstvo nije nadležno provesti postupak, niti izreći sankcije zbog postupanja koje je suprotno odredbama ZSSI-a.

Obrazloženje

Zahtjev za davanje mišljenja Povjerenstva podnijela je Tina Jakaša, direktorica trgovačkog društva HEP – Opskrba d.o.o. U knjigama ulazne pošte zahtjev je zaprimljen pod poslovnim brojem 711-U-1485-M0-67/14-01-5, dana 29. travnja 2014. godine, povodom kojeg se vodi predmet broj Mo-67/14. U podnesenom zahtjevu, od Povjerenstva se traži mišljenje da li je član Uprave trgovačkog društva HEP – Opskrba d.o.o., dužnosnik u smislu odredbe članka 3. stavka 1. podstavka 41. ZSSI-a.

Od Povjerenstva se nadalje traži mišljenje, da li bi bio sukladno odredbama ZSSI-a da član Uprave trgovačkog društva HEP – Opskrba d.o.o., istovremeno obavlja funkciju člana Uprave trgovačkog društva HEP Trgovina d.o.o., Brežice koje je u smislu članka 473. Zakona o trgovačkim društvima, povezano društvo s trgovačkim društvom HEP – Opskrba d.o.o., obzirom da je osnivač u oba navedena trgovačka društva, trgovačko društvo HEP d.d., kao vladajuće trgovačko društvo.

Od Povjerenstva se traži i mišljenje, smije li član Uprave trgovačkog društva HEP Opskrba d.o.o., pored naknade koju prima za obavljanje te funkcije istovremeno primiti posebnu, dodatnu naknadu za obavljanje funkcije člana Uprave trovačkog društva HEP Trgovina Brežice d.o.o.

U zahtjevu se obrazlaže da HEP – Opskrba d.o.o., obavlja tržišnu djelatnost opskrbe krajnjih kupaca električnom energijom u Republici Hrvatskoj. Istu djelatnost u Republici Sloveniji, obavlja trgovačko društvo HEP Trgovina d.o.o., iz Brežica. Trgovačko društvo HEP d.d., kao osnivač i vladajuće društvo u odnosu i na HEP – Opskrbu d.o.o., i na HEP Trgovinu d.o.o., iz Brežica, ima namjeru proširiti djelatnost opskrbe električnom energijom na području Republike Slovenije, i to namjerava postići, između ostalog imenovanjem člana Uprave trgovačkog društva HEP Opskrba d.o.o., koji ima potrebna poslovna znanja i iskustvo, istovremeno i članom Uprave trgovačkog društva HEP Trgovina d.o.o., iz Brežica.

Člankom 3. stavkom 1. podstavkom 41. ZSSI-a propisano je da su predsjednici i članovi uprava trgovačkih društava koja su u većinskom državnom vlasništvu dužnosnici u smislu navedenog Zakona. Iz navedene odredbe, tumačene „*sensu stricto*“ ne može se jasno utvrditi da su njome obuhvaćeni i oni predsjednici i članovi uprava onih trgovačkih društava u kojima većinske udjele u vlasništvu (temeljnem kapitalu) nema izravno Republika Hrvatska, već neko drugo trgovačko društvo čiji je Republika Hrvatska osnivač odnosno većinski vlasnik.

Slijedom navedenog, Povjerenstvo smatra da članovi uprave trgovačkog društva HEP – Opskrba d.o.o., čiji osnivač / član nije Republika Hrvatska, već trgovačko društvo HEP d.d., nisu dužnosnici u smislu članka 3. stavka 1. podstavka 41. ZSSI-a.

Time niti podnositeljica zahtjeva nije dužnosnica koja bi u smislu članka 6. ZSSI-a bila ovlaštena i dužna zatražiti mišljenje Povjerenstva, no u konkretnom slučaju, iako zahtjev za davanje mišljenja nije podnesen od strane dužnosnika u smislu odredbi ZSSI-a, Povjerenstvo u svrhu učinkovitog sprječavanja sukoba interesa i provođenja edukacije dužnosnika u pitanjima sukoba interesa, na podneseni zahtjev daje obrazloženo očitovanje.

Člankom 14. stavkom 1. ZSSI-a propisano je da dužnosnici ne mogu biti članovi upravnih tijela i nadzornih odbora trgovačkih društava, niti obavljati poslove upravljanja u poslovnim subjektima.

Člankom 12. ZSSI-a propisano je da dužnosnici koji za vrijeme obnašanja javne dužnosti primaju plaću za dužnost koju obnašaju, ne smiju primiti drugu plaću ni naknadu za obnašanje druge javne dužnosti osim ako je zakonom drugačije propisano.

Člankom 7. podstavkom d) ZSSI-a, kao jedno od zabranjenih djelovanja dužnosnika propisano je da je dužnosnicima zabranjeno primiti dodatnu naknadu za poslove obnašanja javnih dužnosti.

Uvažavajući načela i zahtjeve pravne sigurnosti, te primjenom članka 3. stavka 1. podstavka 41. ZSSI-a, u strogom smislu njegovog izričaja, ne može se utvrditi da bi članovi uprave trgovačkog društva HEP Opskrba d.o.o., bili obvezni postupati sukladno ograničenjima i zabranama propisanim u gore navedenih odredbama članka 14 .stavka 1., članka 12 i članka 7.d) ZSSI-a, niti bi zbog njihove povrede ovo Povjerenstvo članovima Uprave trgovačkog društva HEP Opskrba d.o.o., bilo nadležno izricati sankcije, obzirom da većinski vlasnik tog trgovačkog društva nije Republika Hrvatska, već trgovačko društvo HEP d.d. Stoga je dano očitovanje kao u izreci ovog akta.

Nadalje, u podnesenom zahtjevu, podnositeljica tumači da su trgovačka društva HEP Opskrba d.o.o., i HEP Trgovina d.o.o., iz Brežica kao ovisna i trgovačko društvo HEP d.d., kao vladajuće, međusobno povezana trgovačka društva u smislu članka 473. Zakona o trgovačkim društvima, te da je upravljanje povezanim trgovačkim društvima, integralni dio poslovanja vladajućeg trgovačkog društva koje, ukoliko ocijeni da će to doprinijeti poslovanju i kontroli ovisnih trgovačkih društava, ima pravo imenovati istu osobu članom uprave i ovisnog društva koje obavlja djelatnost opskrbe električnom energijom u Republici Hrvatskoj i članom uprave ovisnog društva koje obavlja djelatnost opskrbe električnom energijom u Republici Sloveniji. Na taj način vladajuće društvo kontrolira poslovanje svojih ovisnih društava te osigurava da se isti poslovni modeli i znanja koriste u oba ovisna društva, radi postizanja što boljih poslovnih rezultata.

Podnositeljica zahtjeva posebno ističe da je uspješno poslovanje oba ovisna društva u interesu vladajućeg, obzirom da vladajuće društvo kao osnivač u oba ovisna društva ima pravo na ostvarenu dobit, stoga smatra da ne postoji rizik sukoba između interesa obavljanja funkcije člana Uprave trovačkog društva HEP Opskrba d.o.o., i interesa obavljanja funkcije člana Uprave trgovačkog društva HEP Trgovina d.o.o., Brežice, jer se u oba slučaja radi isključivo o interesu vladajućeg trgovačkog društva.

U konačnici se podnositeljica zahtjeva poziva i na mišljenja koja je dao prethodni saziv Povjerenstva pod brojem 711-I-106-01-M-12/11, te 711-I-150-01-M-29/11, a u kojima je prethodni saziv Povjerenstva tumačio da poslovi upravljanja koje obavljaju dužnosnici trgovačkih društava u povezanim društvima, ne predstavljaju obavljanje zabranjenih poslova, niti povredu članka 14. stavka 1. ZSSI-a.

Obzirom na navedeno, unatoč utvrđenju da članovi uprava trgovačkih društava u kojima Republika Hrvatska nema izravni većinski udio u vlasništvu (temeljnem kapitalu), nisu izričito definirani kao dužnosnici u smislu članka 3.stavka 1. podstavka 41. ZSSI-a, te stoga nisu dužni postupati sukladno odredbama ZSSI-a, Povjerenstvo daje načelnu preporuku da se i u obavljanju funkcije člana uprave trgovačkog društva koje je osnovalo trgovačko društvo u većinskom odnosno isključivom državnom vlasništvu, vodi računa o pravilima čija je svrha sprječavanje sukoba interesa, kao i jačanje integriteta, objektivnosti, nepristranosti i transparentnosti općenito u obnašanju javnih dužnosti, pa tako i u načinu upravljanja trgovačkim društvima čiji je Republika Hrvatska izravni ili neizravni vlasnik.

Razmatrajući preventivnu svrhu obveza, zabrana i ograničenja koja su propisana odredbama ZSSI-a, kao i sve ciljeve njegovog donošenja, Povjerenstvo smatra da bi pravilima navedenog Zakona trebali biti obuhvaćeni i članovi uprava onih trgovačkih društava čiji je osnivač / član trgovačko društvo koje je u većinskom državnom vlasništvu (odnosno i članovi uprava onih trgovačkih društava koje se mogu smatrati „tvrtkama kćerima“ trgovačkih društava koja su u većinskom državnom vlasništvu).

No u formalnom smislu, takva obveza za članove uprava trgovačkih društava koje su „tvrtke kćeri“, može nastati tek ukoliko nadležno zakonodavno tijelo u postupku donošenja eventualnih izmjena i dopuna Zakona kojim se uređuje područje sukoba interesa, uvaži ovakvu preporuku Povjerenstva.

Očitovanje će se dostaviti podnositeljici zahtjeva putem pošte te će biti objavljeno na internetskim stranicama Povjerenstva.

PREDSJEDNICA POVJERENSTVA

Dalija Orešković, dipl. iur.